

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 1159/2013,

12. juuli 2013,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 911/2010 Maa seire Euroopa programmi (GMES) kohta, kehtestades GMESi kasutajate registreerimise ja litsentsimise tingimused ning määratledes GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele juurdepääsu piiramise kriteeriumid

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

komisjoni 26. augusti 2010. aasta teatise „Euroopa digitaalne tegevuskava”⁽⁵⁾ raames.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta määrust (EL) nr 911/2010 Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011–2013),⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) GMESi andme- ja teabepoliitika peaks olema järjepidev liidu muude asjakohaste tegevuspõhimõtete, õigusaktide ja meetmetega. Eelkõige peaks see vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiivi 2007/2/EÜ (millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE))⁽²⁾ nõuetele. Kõnealuses poliitikas tuleks austada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud õigusi ja põhimõtteid, eriti õigust eraelule, isikuandmete kaitset, õigust intellektuaal-omandile, kunsti ja teaduse vabadust ning ettevõtlusvabadust.
- (2) GMESi andme- ja teabepoliitika peaks andma suure panuse liidu edendatavasse avatud andmepoliitikasse, millele pandi algus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiiviga 2003/98/EÜ (avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta)⁽³⁾ ning mida tugevdati komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusega 2011/833/EL (komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta),⁽⁴⁾ mis võeti vastu

- (3) Kehtestada tuleks GMESi kasutajate registreerimise ja litsentsimise tingimused ning määratleda kriteeriumid GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele juurdepääsu piiramiseks. Ülejäänud andmete ja teabe puhul, mida kasutatakse GMES-teenuste sisendina, peaksid juurdepääsutingimused määratlema nende andmete ja teabe esitajad.
- (4) Oma 28. oktoobri 2009. aasta teatise „Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES): kosmosevaldkonnaga seotud ülesanded ja edasised sammud”⁽⁶⁾ viitas komisjon oma kavatsusele rakendada Sentinelide puhul tasuta ja avatud juurdepääsupoliitikat.
- (5) Kooskõlas Euroopa Kosmoseagentuuri Maa seire programmi juhatuse vastuvõetud Sentinelide andmepoliitika ühiste põhimõtetega⁽⁷⁾ peaks juurdepääs Sentinelide kaudu saadud andmetele olema tasuta, täielik ja avatud.
- (6) Kolmandatel riikidel või rahvusvahelistel organisatsioonidel, kes panustavad määruse (EL) nr 911/2010 artikli 7 alusel GMESi tegevusse, peaks olema juurdepääs GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMESi teenuste kaudu saadud teabele samadel tingimustel, mida kohaldatakse liikmesriikide suhtes.
- (7) Nagu on viidatud määruse (EL) nr 911/2010 põhjenduses 28, tuleks GMESi käsitada Euroopa panusena Maa jälgimise süsteemide süsteemi (GEOSS) rajamisse. Seepärast peaks GMESi avatud levitamine täielikult ühilduma GEOSSi andmete jagamise põhimõtetega.

⁽¹⁾ ELT L 276, 20.10.2010, lk 1.⁽²⁾ ELT L 108, 25.4.2007, lk 1.⁽³⁾ ELT L 345, 31.12.2003, lk 90.⁽⁴⁾ ELT L 330, 14.12.2011, lk 39.⁽⁵⁾ KOM(2010) 245 (lõplik/2), 26. august 2010.⁽⁶⁾ KOM(2009) 589 (lõplik).⁽⁷⁾ ESA/PB-EO(2009)98, rev. 1

- (8) Määruse (EL) nr 911/2010 artiklis 9 täpsustatud GMESi andme- ja teabepoliitika eesmärkide saavutamiseks tuleks anda kasutajatele vajalik luba GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe võimalikult ulatuslikuks kasutamiseks. Ühtlasi tuleks kasutajatel lubada GMESi eriotstarbelisi andmeid ja GMES-teenuste kaudu saadud teavet muudetud või muutmata kujul edasi levitada.
- (9) GMESi eriotstarbelised andmed ja GMES-teenuste kaudu saadud teave peaksid olema tasuta, et kasutajad saaksid kasu sotsiaalsetest eelistest, mis tulenevad GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe ulatuslikumast kasutamisest.
- (10) GMESi avatud levitamise põhimõtte võib läbi vaadata ja seda vajadusel kohandada, võttes arvesse kasutajate ja Maa jälgimisega seotud tööstusharu vajadusi ning tehnoloogia arengut.
- (11) GMESi andmete ja teabe laialdase levitamise huvides ei ole asjakohane ette näha sõnaselgeid ega kaudseid tagatisi, sealhulgas seoses kvaliteedi ja mis tahes otstarbeks sobilikkusega.
- (12) Komisjon peaks kohaldama GMESi avatud levitamise suhtes piiranguid juhul, kui tasuta, täielik ja avatud juurdepääs teatavatele GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele mõjutaks Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi ja põhimõtteid, nagu õigus eraelu puutumatusele, isikuandmete kaitse või GMES-teenuste väljatöötamisel sisendina kasutatavate andmete intellektuaalomandi õigused.
- (13) Vajaduse korral tuleks piirangutega kaitsta nii liidu kui ka liikmesriikide riiklikke julgeolekuhuve. Seoses riiklike julgeolekuhuvidega tuleks selliste piirangute puhul järgida nende liikmesriikide kohustusi, kes osalevad rahvusvaheliste lepingute alusel ühises kaitsekorralduses. Tundlikkust käsitlevate kriteeriumite hindamisel GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe levitamise piiramiseks tuleks tagada julgeolekuküsimuste eelnev kontrollimine, et GMESi eriotstarbelisi andmeid ja GMES-teenuste kaudu saadud teavet oleks võimalik häireteta esitada.
- (14) Tundlikkust käsitlevad kriteeriumid peaksid hõlmama erinevaid parameetreid, mis võivad tõenäoliselt kujutada ohtu liidu või selle liikmesriikide julgeolekule. Olulise tundlikkust käsitleva kriteeriumina tuleks arvesse võtta ohte nõukogu 8. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/114/EÜ (Euroopa elutähtsate infrastruktuuride identifitseerimise ja määramise ning nende kaitse parandamise vajaduse hindamise kohta)⁽¹⁾ artikli 2 punktis 1 määratletud elutähtsate infrastruktuuridele.
- (15) Vajaduse korral peaks liikmesriikidel olema võimalik taotleda piirangute kohaldamist konkreetsete GMESi eriotstarbeliste andmete ja konkreetse GMES-teenuste kaudu saadud teabe esitamise suhtes. Komisjon peaks selliste taotluste kontrollimisel või omal algatusel tõhusalt ja mõjusalt tegutsema, et kaitsta liidu või liikmesriikide julgeolekuhuve ning püüdma seejuures kasutajatele suunatud andme- ja teabevooge võimalikult vähe katkestada.
- (16) GMESi levitamispõhjustes võib esineda tehnilisi piiranguid, mille tagajärjel võib olla võimatu täita kõiki andme- või teabepäringuid. Sellistel erakorralistel asjaoludel tuleks teenuste jätkumise tagamiseks reserveerida GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe tehniline juurdepääsetavus selliste riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide kasutajatele, kes panustavad GMESi tegevuse toimimisse. Kui see on asjakohane, tuleks teenuste reserveerimise eelise jaoks ette näha teataval kujul registreerimine. Selline reserveerimine ei tohiks takistada kasutajatel, kes on saanud reserveerimise eelist kasutades andmeid või teavet, teostada käesoleva määruse alusel antud õigusi, sealhulgas õigust selliseid andmeid või sellist teavet edasi levitada.
- (17) GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele juurdepääsu puhul tuleks ette näha neli kasutajate registreerimise tasandit. Esiteks tuleks GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe laiaulatusliku kasutamise huvides pakkuda ilma registreerimata otsingu- ja vaatamisteenuseid direktiivi 2007/2/EÜ artikli 11 lõike 1 punktide a ja b tähenduses. Teiseks peaks olema võimalik nõuda lihtregistreerimist allalaadimisteenuste puhul direktiivi 2007/2/EÜ artikli 11 lõike 1 punkti c tähenduses. Registreerimismenetlust ei tohiks takistada kasutajate juurdepääsu andmetele ja teabele, ent selle abil peaks olema võimalik koguda kasutajate kohta statistikat. Kolmandaks peaks keskmisel tasemel registreerimise puhul olema võimalik reserveerida juurdepääs teatavatele kasutajarühmadele. Neljandaks tuleks kasutada ranget registreerimismenetlust seoses vajadusega piirata juurdepääsu julgeolekukaalutlustel, mis nõuavad kasutaja selget tuvastamist,

⁽¹⁾ ELT L 345, 23.12.2008, lk 75.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse järgmine:

- a) GMES-teenuste kaudu saadud teabele ja GMESi eriotstarbelise infrastruktuuri kaudu kogutud andmetele täieliku ja avatud juurdepääsu tingimused;
- b) sellisele teabele ja sellistele andmetele juurdepääsu piiramise kriteeriumid;
- c) GMESi kasutajate registreerimise tingimused.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „GMES-teenused” – teenuste valdkond, millele on viidatud määruse (EL) nr 911/2010 artikli 2 lõike 2 punktis a;
- b) „GMES-teenuste kaudu saadud teave” – GMES-teenuseid kasutades saadud teave ja selle metaandmed;
- c) „GMESi eriotstarbelised andmed” – GMESi eriotstarbelise infrastruktuuri kaudu kogutud andmed ja nende metaandmed;
- d) „metaandmed” – struktureeritud teave andmete või teabe kohta, mis võimaldab neid leida, vaadelda ja kasutada;
- e) „GMESi levitamispatform” – tehnilised süsteemid, mida kasutatakse GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe kasutajatele levitamiseks;
- f) „otsinguteenused” – direktiivi 2007/2/EÜ artikli 11 lõike 1 punktis a määratletud otsinguteenused;
- g) „vaatamisteenused” – direktiivi 2007/2/EÜ artikli 11 lõike 1 punktis b määratletud vaatamisteenused;
- h) „allalaadimisteenused” – direktiivi 2007/2/EÜ artikli 11 lõike 1 punktis c määratletud allalaadimisteenused.

2. PEATÜKK

GMESi ERIOTSTARBELISTE ANDMETE JA GMES-TEENUSTE KAUDU SAADUD TEABE AVATUD LEVITAMINE – LITSENTSI-MISTINGIMUSED

Artikkel 3

Avatud levitamise põhimõtted

Kasutajatel on tasuta, täielik ja avatud juurdepääs GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste teabele artiklites 4–10 sätestatud tingimustel, võttes arvesse artiklites 11–16 sätestatud piiranguid.

Artikkel 4

Finantstingimused

GMESi levitamispatformide kaudu kättesaadavaks tehtud GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele võimaldatakse tasuta juurdepääs artikli 5 lõikes 1 viidatud eelnevalt kindlaks määratud tehnilistel tingimustel.

Artikkel 5

Tunnuseid, vormi ja levitamishandmeid käsitlevad tingimused

1. GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe iga liigi kohta määratlevad selliste andmete ja sellise teabe esitajad komisjoni järelevalve all vähemalt ühe tunnuste, vormi ja levitamishandmete kogumi ning esitavad selle määratluse GMESi levitamispatformidel.

2. GMESi eriotstarbelised andmed ja GMES-teenuste kaudu saadud teave vastavad direktiivi 2007/2/EÜ nõuetele sel määral, mil andmed ja teave jäävad kõnealuste sätete reguleerimisalasse.

Artikkel 6

GMESi levitamispatforme käsitlevad tingimused

GMESi eriotstarbelisi andmeid ja GMES-teenuste kaudu saadud teavet levitatakse kasutajatele GMESi levitamispatformide kaudu, mille loob komisjon või mis luuakse komisjoni järelevalve all.

Artikkel 7

Kasutamist käsitlevad tingimused

1. Kuivõrd see on seaduslik, võimaldatakse juurdepääsu GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele järgmisteks kasutusotstarveteks:

- a) taasesitamine;
- b) levitamine;
- c) üldsusele edastamine;
- d) kohandamine, muutmine ja kombineerimine muude andmete ja muu teabega;
- e) punktide a–d mis tahes kombinatsioon.

2. GMESi eriotstarbelisi andmeid ja GMES-teenuste kaudu saadud teavet võib kasutada ilma ajaliste piiranguteta üle kogu maailma.

Artikkel 8

Kasutajate esitatavat teavet käsitlevad tingimused

1. GMESi eriotstarbelisi andmeid ja GMES-teenuste kaudu saadud teavet levitades või üldsusele edastades teatavad kasutajad üldsusele selliste andmete ja sellise teabe allika.

2. Kasutajad tagavad, et nad ei jäta üldsusele muljet, et liit on kasutajate tegevuse ametlikult heaks kiitnud.

3. Kui andmeid või teavet on kohandatud või muudetud, viitavad kasutajad selle sõnaselgelt.

Artikkel 9

Tagatise puudumine

GMESi eriotstarbelisi andmeid ja GMES-teenuste kaudu saadud teavet esitatakse kasutajatele ilma igasuguse sõnaselge või kaudse tagatiseta, sealhulgas seoses kvaliteedi ja mis tahes otstarbeks sobilikkusega.

Artikkel 10

Tingimused avatud levitamise piiramise korral

Kui komisjon piirab kooskõlas artikliga 12 juurdepääsu GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele teatavate kasutajatega, registreerivad need kasutajad end sellise menetluse teel, mis võimaldab nad enne juurdepääsu andmist selgelt tuvastada.

3. PEATÜKK

PIIRANGUD

Artikkel 11

Vastuolulised õigused

Kui teatavate GMESi eriotstarbeliste andmete või teatava GMES-teenuste kaudu saadud teabe avatud levitamine on vastuolus rahvusvaheliste lepingutega või GMES-teenuste kaudu saadud teabe koostamise protsessis sisendina kasutatavate andmete ja teabega seotud intellektuaalomandi õigustega või kui see mõjutaks ebaproportsionaalselt Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud õigusi ja põhimõtteid, näiteks õigust eraelule või isikuandmete kaitset, võtab komisjon määruse (EL) nr 911/2010 artikli 13 lõike 1 kohaselt vajalikud meetmed kõikide selliste vastuolude vältimiseks või kõnealuste GMESi eriotstarbeliste andmete või kõnealuse GMES-teenuste kaudu saadud teabe levitamise piiramiseks.

Artikkel 12

Julgeolekuhuvide kaitse

1. Kui GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe avatud levitamine kujutab endast andmete ja teabe tundlikkuse tõttu vastuvõetamatul tasemel riski liidu või selle liikmesriikide julgeolekuhuvidele, piirab komisjon kõnealuste andmete ja teabe levitamist vastavalt määruse (EL) nr 911/2010 artikli 13 lõikele 1.

2. Komisjon hindab GMESi eriotstarbeliste andmete ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe tundlikkust artiklites 13–16 sätestatud tundlikkust käsitlevate kriteeriumite põhjal.

Artikkel 13

GMESi eriotstarbeliste andmete tundlikkust käsitlevad kriteeriumid

1. Kui GMESi eriotstarbelised andmed saadakse kosmoses paikneva vaatlussüsteemi kaudu, mis vastab vähemalt ühele lisas loetletud tunnusele, hindab komisjon andmete tundlikkust järgmiste kriteeriumite põhjal:

- a) andmete tehnilised tunnused, sealhulgas ruumiline resolutsioon ja spektrivahemikud;
- b) andmete saamise ja levitamise vaheline aeg;
- c) relvakonfliktide esinemine ning oht rahvusvahelisele või piirkondlikule rahule ja julgeolekule või elutähtsatele infrastruktuuridele direktiivi 2008/114/EÜ artikli 2 punkti a tähenduses piirkonnas, mida GMESi eriotstarbelised andmed käsitlevad;
- d) julgeolekuprobleemide esinemine või GMESi eriotstarbeliste andmete tõenäoline kasutamine taktikaliseks või operatiivtegevuseks, mis kahjustab liidu, selle liikmesriikide või rahvusvaheliste partnerite julgeolekuhuvide.

2. Kui GMESi eriotstarbelised andmed saadakse kosmoses paikneva vaatlussüsteemi kaudu, mis ei vasta ühelegi lisas loetletud tunnusele, eeldatakse, et GMESi eriotstarbelised andmed ei ole tundlikud.

Artikkel 14

GMES-teenuste kaudu saadud teabe tundlikkust käsitlevad kriteeriumid

Komisjon hindab GMES-teenuste kaudu saadud teabe tundlikkust, kasutades järgmisi kriteeriume:

- a) GMES-teenuste kaudu saadud teabe koostamiseks kasutatud sisendite tundlikkus;
- b) sisendite saamise ja GMES-teenuste kaudu saadud teabe levitamise vaheline aeg;
- c) relvakonfliktide esinemine ning oht rahvusvahelisele või piirkondlikule rahule ja julgeolekule või elutähtsatele infrastruktuuridele direktiivi 2008/114/EÜ artikli 2 punkti a tähenduses piirkonnas, mida GMES-teenuste kaudu saadud teave käsitleb;
- d) julgeolekuprobleemide esinemine või GMES-teenuste teabe tõenäoline kasutamine taktikaliseks või operatiivtegevuseks, mis kahjustab liidu, selle liikmesriikide või rahvusvaheliste partnerite julgeolekuhuvide.

Artikkel 15

Tundlikkuse ümberhindamise taotlused

Kui tingimused, mille alusel tehti artikli 13 või 14 kohane hindamine, on muutunud, võib komisjon omal algatusel või liikmesriikide taotlusel GMESi eriotstarbeliste andmete või GMES-teenuste kaudu saadud teabe tundlikkuse ümber hinnata, et GMESi eriotstarbeliste andmete kogumist või GMES-teenuste kaudu saadud teabe levitamist piirata, see peatada või seda lubada. Kui liikmesriik esitab taotluse, võtab komisjon arvesse taotletud piirangu aja ja ulatusega seotud piire.

*Artikkel 16***Huvide tasakaal**

1. GMESi eriotstarbeliste andmete või GMES-teenuste kaudu saadud teabe hindamisel kooskõlas artikliga 12 viiakse julgeolekuhuvid tasakaalu kasutajate huvidega ning kõnealuste andmete ja kõnealuse teabe kogumise, koostamise ja avatud levitamise keskkonnavalase, sotsiaalse ja majandusliku kasuga.

2. Julgeolekuhinnangu teostamisel kaalub komisjon, kas piirangud oleksid tõhusad, kui sarnased andmed on igal juhul kättesaadavad muudest allikatest.

4. PEATÜKK

JUURDEPÄÄSU RESERVEERIMINE JA REGISTREERIMINE*Artikkel 17***Juurdepääsu reserveerimine**

1. Kui juurdepääsutaotlused ületavad GMESi levitamislavormide võimsust, võib juurdepääsu GMESi ressurssidele reserveerida järgmistele kasutajatele:

- a) liidu avalikud teenistused, tööstusharu, teadusorganisatsioonid ja kodanikud;
- b) GMESi tegevusse panustavate kolmandate riikide avalikud teenistused, tööstusharu, teadusorganisatsioonid ja kodanikud;

c) GMESi tegevusse panustavad rahvusvahelised organisatsioonid.

2. Kasutajad, kellele juurdepääs kooskõlas lõikega 1 reserveeritakse, registreerivad end juurdepääsu saamiseks, tõendades oma isikut ning esitades oma kontaktandmed, tegevusvaldkonna ja asukohariigi.

*Artikkel 18***Registreerimine**

1. Allalaadimisteenuste juurdepääsu saamiseks registreerivad kasutajad end elektrooniliselt GMESi levitamislavormis. Registreerimine on tasuta. Kasutajatelt nõutakse ainult ühekordset registreerimist ja nad aktsepteeritakse automaatselt. Registreerimismenetluseks on vaja järgmist:

- a) kasutaja peab looma kasutajakonto ja salasõna;
 - b) kasutaja peab esitama statistilise teabe, mis piirdub kuni kümne kasutaja poolt esitatava elemendiga.
2. Otsingu- ja vaatamisteenuste puhul registreerimist ei nõuta.

5. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 19*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 12. juuli 2013

Komisjoni nimel
president

José Manuel BARROSO

LISA

Artiklis 13 viidatud kosmoses paiknevate vaatlussüsteemide tunnused

- a) Süsteem on tehniliselt suuteline koguma vähemalt ühes horisontaalsuunas andmeid geomeetrilise resolutsiooniga kuni 2,5 meetrit.
 - b) Süsteem on tehniliselt suuteline koguma vähemalt ühes horisontaalsuunas andmeid geomeetrilise resolutsiooniga kuni viis meetrit spektrivahemikus 8–12 mikronit (infrapunakiirgus).
 - c) Süsteem on tehniliselt suuteline koguma vähemalt ühes horisontaalsuunas andmeid geomeetrilise resolutsiooniga kuni kolm meetrit spektrivahemikus üks millimeeter kuni üks meeter (mikrolainekiirgus).
 - d) Süsteemil on rohkem kui 49 spektrikanalit ja see on tehniliselt suuteline koguma vähemalt ühe spektrikanali puhul vähemalt ühes horisontaalsuunas andmeid geomeetrilise resolutsiooniga kuni 10 meetrit.
-